

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

« ___ » _____ 2025 р.

**ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	24 Сфера обслуговування
Спеціальність:	241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо-професійна (освітньо- наукова програма:	«Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу »
Освітній рівень:	бакалавр
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська

РОЗРОБНИК:
Викладач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи

Василь ЖУПНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

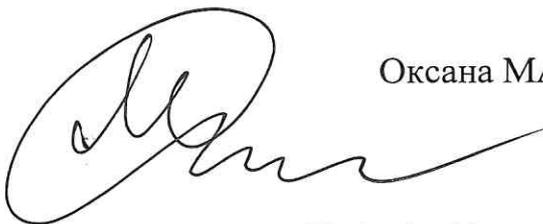
на засіданні кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
В. о. завідувача кафедри

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

Оксана МАЛЬОВАНА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

е-mail	vasyl.v.zhupnyk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму
Посилання на сайт	https://online.ukd.edu.ua/my/courses
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво у сфері гостинності». У сучасних умовах професійної діяльності ефективна комунікація є однією з ключових складових успіху фахівця. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна спрямоване на формування риторичної культури, розвитку навичок публічного виступу та здатності переконливо й аргументовано висловлювати власну позицію. Оволодіння основами риторики сприяє підвищенню професійної компетентності, розвитку лідерських якостей та ефективній взаємодії з аудиторією в різних сферах діяльності, зокрема у сфері гостинності.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти риторичної компетентності, культури професійного мовлення та практичних навичок публічного виступу, необхідних для ефективної комунікації, лідерства й управління у сфері гостинності.

Об'єкт вивчення дисципліни – процес публічної комунікації, закономірності побудови, виголошення та сприйняття усного професійного мовлення.

Предмет дисципліни – теоретичні засади риторики, закони та принципи ораторського мистецтва, техніка мовлення, психологія взаємодії оратора з аудиторією та особливості публічних виступів у професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни полягає у наступному:

1. ознайомлення студентів з історією становлення та розвитку риторики;
2. засвоєння законів, принципів і категорій ораторського мистецтва;
3. формування навичок логічної побудови публічного виступу;
4. розвиток культури мовлення та техніки голосу;
5. оволодіння методами аргументації та переконання;
6. формування навичок ефективної взаємодії з аудиторією;
7. розвиток емоційного інтелекту та комунікативної гнучкості;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

1. сутність і функції ораторського мистецтва;
2. закони логіки й композиції публічного виступу;
3. принципи аргументації та риторичного впливу;
4. структуру та етапи підготовки промови;
5. психологічні механізми взаємодії з аудиторією;
6. мовні норми сучасної української літературної мови;
7. особливості професійної комунікації у сфері гостинності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти**:

1. логічно структурувати матеріал і формулювати переконливі аргументи;
2. використовувати вербальні та невербальні засоби впливу;
3. ефективно взаємодіяти з аудиторією;
4. здійснювати самопрезентацію та презентацію професійного продукту;
5. аналізувати власний виступ і вдосконалювати риторичну майстерність;
6. застосовувати навички ораторського мистецтва у професійній діяльності.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Економіка і організація туристичної діяльності» (2023/2024).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії	РН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	22 (в годинах)	4 (в годинах)
	семінари, практичні	20 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. (2 год.)

1. Роль ораторського мистецтва у професійній діяльності. Функції ораторського мистецтва.
2. Предмет і закони ораторського мистецтва.
3. Основи ораторського мистецтва.

Питання для самостійного вивчення. Риторика як наука в системі гуманітарних дисциплін. Види сучасного красномовства. Риторична культура фахівця сфери гостинності.

(література: 1,3,10, 12)

Тема 2. Закони ораторського мистецтва: синтез логіки мислення, мовлення, інтеракції. (2 год.)

1. Концептуально-логічні засади ораторського мистецтва у сфері гостинності.
2. Основні ораторські якості у сфері гостинності.
3. Красномовство та специфіка риторики у сфері гостинності.

Питання для самостійного вивчення. Закони логіки у побудові публічного виступу. Психологічні механізми впливу слова. Вербальні й невербальні засоби комунікації.

(література: 1,3, 7, 8, 10, 12)

Тема 3. Ораторське мистецтво лідера (4 год.)

1. Публічне мовлення та публічний виступ: доповідь та промова: суть та значення.
2. Підготовка до публічного виступу та етапи.
3. Сутність та проблеми взаємодії оратора та аудиторії.
4. Умови успіху ораторської промови.
5. Взаємодія оратора й аудиторії, суб'єкт-суб'єктні відносини.

Питання для самостійного вивчення. Імідж лідера та риторична компетентність. Маніпулятивні технології у публічному мовленні. Стратегії переконання та аргументації

(література: 1,3,5,6,8,9,10,14,15)

Тема 4. Техніка мовлення та культура ораторської мови (4 год.)

1. Дикція, артикуляція, інтонація як складники техніки мовлення.
2. Темп, ритм, паузи у структурі виступу.
3. Культура мовлення оратора: норми сучасної української літературної мови.
4. Робота над голосом і розвиток мовленнєвої виразності.

Питання для самостійного вивчення. Типові мовні помилки у публічному мовленні. Мовленнєвий етикет у професійній сфері. Засоби художньої виразності у виступі.

(література: 1, 3, 5, 6, 10, 14, 15)

Тема 5. Структура та композиція публічного виступу (2 год.)

1. Логіко-композиційна структура промови.
2. Вступ, основна частина, висновки: вимоги та функції.
3. Аргументація як основа переконливості виступу.

Питання для самостійного вивчення. Типи аргументів і помилки аргументації.

Методи привернення уваги аудиторії. Риторичні фігури та тропи.

(література: 1, 3, 5, 9, 10, 14, 15)

Тема 6. Психологія публічного виступу (4 год.)

1. Психологічні особливості сприйняття інформації аудиторією.
2. Подолання страху публічного виступу.
3. Конфліктні ситуації під час виступу та способи їх вирішення.
4. Емоційний інтелект оратора.

Питання для самостійного вивчення. Типологія аудиторії. Стресостійкість і саморегуляція оратора. Невербальні засоби впливу.

(література: 1, 3, 5, 9, 10, 14, 15)

Тема 7. Практика публічних виступів у сфері гостинності (4 год.)

1. Особливості ділових презентацій у сфері гостинності.
2. Проведення нарад, переговорів, пресконференцій.
3. Самопрезентація фахівця готельно-ресторанного бізнесу.
4. Етика та професійна відповідальність оратора.

Питання для самостійного вивчення. Презентація туристичного продукту.

Робота зі складними клієнтами. Публічні виступи в умовах кризових ситуацій.

(література: 1, 3, 5, 9, 10, 14, 15)

Зміст семінарських занять

Семінарське заняття 1. (2 год.)

1. Обговорення ролі ораторського мистецтва у професійній діяльності.
2. Аналіз прикладів публічних виступів.

Семінарське заняття 2. (2 год.)

1. Закони логіки у публічному мовленні.
2. Вправи з формування аргументації.

Семінарське заняття 3. (4 год.)

1. Підготовка та виголошення міні-промов.
2. Аналіз взаємодії з аудиторією.

Семінарське заняття 4. (2 год.)

1. Практичні вправи з техніки мовлення.
2. Робота над дикцією та інтонацією.

Семінарське заняття 5. (2 год.)

1. Побудова структури виступу.
2. Аналіз композиційних помилок.

Семінар 6 (4 год.)

1. Психологічні тренінги подолання страху публічного виступу.
2. Моделювання складних комунікативних ситуацій.

Семінар 7 (4 год.)

1. Проведення презентацій у сфері гостинності.
2. Самопрезентація студентів.
3. Підсумкове оцінювання практичних навичок.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т. ч.	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18	48
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	14
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	10

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

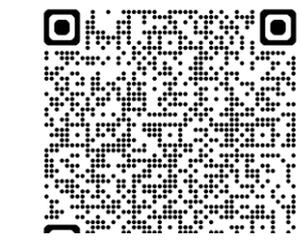

3) щодо відпрацювання пропущених занять Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

б) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 242 «Сфера обслуговування»

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРО2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук	лекція-вікторина, лекція-консультація, розповідь-пояснення, ілюстрація, демонстрація, семінарські заняття	використання комп'ютерних засобів, презентація.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять. **Критерії оцінювання:**

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв’язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»

виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».¹

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу. Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю. **Шкала оцінювання знань за ЄКТС:**

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		

Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 352 с.
2. Голуб Н. Б. Риторика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2016. 400 с.
3. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 624 с.
4. Куньч З. Українська риторика : історія становлення і розвитку : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с
5. Deputat, M., Podolian, M., Zhupnyk, V., Terletska, K., & Gorishevskyy, P. (2024). Evolution of information systems and technologies in the hospitality and tourism sector: a historical perspective. *Multidisciplinary Science Journal*, 6, 2024ss0729. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0729> (Скопус)
6. Мацько Л. І. Риторика : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Вища школа, 2006. 311 с.
7. Пентилюк М. І. Культура мовлення і стилістика : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 256 с.
8. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 2013. 240 с.
9. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 216 с.
10. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 280 с.
11. Бородін А. Як виступати публічно. Київ : [вид-во], 2005. 224 с.
- 12.
13. Дейл Карнегі. Як виступати публічно і впевнено. Київ : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 384 с.
14. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла : пер. з англ. Київ : Каравела, 2009. 320 с.
15. Сергійчук З. Риторика. Навчальний посібник для дистанційного навчання. Київ. 2020. 220 с.
16. Руслан Кацавець. Риторика і психологія : навч. посібник. Київ : [вид-во], 2019. 280 с.
17. Онуфрієнко Г. Риторика : навч. посібник. Київ : [вид-во], 2021. 530 с
18. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2020. 696 с.
- 19.
20. Сагач Г. М. Риторика : навч. посіб. Київ : Ін Юре, 2000. 568 с.

21.Герман В. В. Риторична культура вчителя : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ
ім. О. С. Макаренка, 2018. 190 с.